

NV SRO

Financieel jaarverslag 2018

VOOR WAARKMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 30 april 2019
Behorende bij briefnummer: 682
Paraaf:

d.d.: 30/04/2019

INHOUDSOPGAVE

Pagina

FINANCIEEL VERSLAG

1	Bericht van de Raad van Commissarissen aan de aandeelhouders	2
2	Bestuursverslag	6

JAARREKENING

1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018	23
2	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2018	25
3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2018	26
4	Geconsolideerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	27
5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	34
6	Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2018	40
7	Overige toelichting	42
8	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	44
9	Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018	45
10	Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening	46
11	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018	47
12	Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018	53

OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire regeling winstbestemming	56
2	Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017	56

FINANCIEEL VERSLAG

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 30 april 2019

Paraaf:

1 BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN AAN DE AANDEELHOUDERS

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 20 van de statuten bieden wij u het verslag over 2018 aan, zoals dit door de directie is opgemaakt en door BDO Accountants is onderzocht. De verklaring van de accountant is bij dit verslag gevoegd.

Onze Raad van Commissarissen heeft in 2018 vijfmaal vergaderd. De Raad van Commissarissen heeft in haar vergaderingen aandacht besteed aan jaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals de jaarrekening, de begroting, de periodieke financiële verslagen en het voorbereiden van de twee Algemene vergaderingen van de Aandeelhouders. Ook heeft de RvC in 2018 meerdere malen overleg gehad met de Ondernemingsraad. De samenstelling van de RvC is in 2018 niet gewijzigd.

De voortgang van de uitvoering van het Actieplan 2018, zoals opgesteld door de directie, is elke vergadering kort besproken. De volgende onderwerpen zijn daarbij besproken:

Organisatie

In 2018 is de nieuwe organisatiestructuur verder geïmplementeerd. Er is in Amersfoort een manager sport benoemd en in Haarlem een nieuwe manager. Gezamenlijk met de manager vastgoed en de directie vormen zij een klein en slagvaardig managementteam. Intern is verder vooral werk gemaakt van het verder professionaliseren van de vastgoedorganisatie. In 2018 is hard gewerkt aan de implementatie van een nieuw vastgoedsysteem. Dat is een grote en complexe wijziging. Het project heeft enige vertraging opgelopen, zodat de implementatie nog niet geheel is afgerond in 2018.

Groei

In 2018 hebben we inhoud gegeven aan ons acquisitiebeleid gericht op het vergroten van de omzet en het verwerven van nieuwe opdrachten om daarmee de (financiële) druk op het rendement te verminderen. Ons accountmanagement in de diverse gemeenten heeft veel aandacht gekregen, onder andere doordat de gemeente Amersfoort is gestart met een evaluatie van de samenwerking met SRO op de terreinen van sport en vastgoed. Ook met de gemeenten Leusden en Bunschoten zijn gesprekken gevoerd over het continueren van de samenwerking. In Bunschoten streven we naar het aangaan van een joint venture waarin bestaande overeenkomsten kunnen worden ondergebracht. Dit alles vond plaats in een jaar dat gemeenteraadsverkiezingen zijn georganiseerd en opdrachtgevende gemeenten ook druk waren met collegeprogramma's en de samenstelling en portefeuilleverdeling van colleges. Met meerdere gemeenten zijn gesprekken gevoerd over een mogelijke samenwerking. In de gemeente De Bilt heeft dat geleid, na een marktconsultatie, tot het voornemen gezamenlijk een BV op te richten voor beheer en exploitatie van drie gemeentelijke voorzieningen, waaronder een nieuw zwembad.

Strategie

In november heeft er een strategiesessie plaatsgevonden tussen de leden van de RvC en de leden van de directie en het managementteam. Daarin is geconcludeerd dat de ingezette strategie op hoofdlijnen nog voldoet en dat er op onderdelen nuancering of verbijzondering wenselijk is. Een voorbeeld hiervan is dat het belangrijker is voor SRO om zich nadrukkelijker te onderscheiden van andere (markt)partijen door onder meer het aangaan van publiek-publieke samenwerkingsverbanden via joint ventures.

Overig

In 2018 is in Amersfoort het grote sportcomplex Amerena geopend. Het complex kende vooral in het begin een veelheid aan opstartproblemen, die geleid hebben tot veel (negatieve) publiciteit en grote werkdruk bij het personeel.

De privacywetgeving (AVG) en de gevolgen daarvan voor de werkprocessen bij SRO zijn behandeld. Geconcludeerd is dat hierop goed is geanticipeerd.

De leden van de Raad hebben in 2018 een andere invulling gegeven aan het jaarlijkse werkbezoek van een of meerdere projecten. In 2018 is ervoor gekozen om elk RvC lid te koppelen aan één medewerker, waarbij het RvC lid meeliep bij de werkzaamheden van de betreffende medewerker. Dat is positief ervaren en zal in 2019 een vervolg krijgen.

Meerdere leden van de RvC waren aanwezig bij het congres over de nieuwe fiscale wet- en regelgeving, door SRO georganiseerd in oktober 2018.

Eind 2018 heeft het gerechtshof te Amsterdam bij arrest het eindvonnis van de rechtbank Midden Nederland, waarin de vorderingen van de kunstverzekeraars zijn afgewezen, bekrachtigd. De kunstverzekeraars hebben geen beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. Daarmee is deze langdurige kwestie over de schadeloosstelling in verband met de brand van de Elleboogkerk geëindigd.

De directie van SRO voert periodiek een risicosimulatie uit en legt hierover verantwoording af aan de Raad van Commissarissen. Deze risicosimulatie vormt de basis voor het toezicht door de Raad van Commissarissen op de kwaliteit van de systemen voor risicobeheersing en -controle.

Auditcommissie

In 2018 bestond de auditcommissie uit mevrouw Wilke en de heer Trip. De auditcommissie adviseert gevraagd en ongevraagd de Raad van Commissarissen over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van SRO en de aan SRO gelieerde dochtermaatschappijen. De auditcommissie beoordeelt het functioneren van het interne systeem van planning en control inclusief de opzet en effectiviteit van de interne verantwoording binnen de organisatie, beoordeelt de concept (meerjaren)begroting, adviseert over de benoeming van de externe accountant, beoordeelt de conceptjaarrekening, beoordeelt de tussentijdse financiële rapportages, beoordeelt de risico's en de effectiviteit van het uitgevoerde treasurybeleid en voert op verzoek van de Raad van Commissarissen andere toezichthoudende werkzaamheden uit.

In 2018 heeft de auditcommissie viermaal vergaderd, voorafgaand aan de reguliere RvC vergaderingen. In 2018 is speciale aandacht besteed aan het onderwerp van de privacywetgeving (AVG) en het wijzigen van de fiscale wet- en regelgeving voor het beheer en exploiteren van sportaccommodaties. Ook de financiële aspecten verbonden aan enkele grote projecten zoals het in gebruik nemen van de Amerena en het beëindigen van de overeenkomst met de gemeente Nijkerk is behandeld. De auditcommissie heeft vooral gesproken over de financiële rapportages, het ziekteverzuim, de opvolging van de management letter en de financiële prognoses.

Remuneratiecommissie

In 2018 bestond de remuneratiecommissie uit mevrouw Olfers en de heer Fledderus.

De remuneratiecommissie overlegt met de directeuren over de arbeidsvoorwaarden, dit alles binnen het door de algemene vergadering van aandeelhouders voor de directeur vastgestelde beloningsbeleid. De remuneratiecommissie ziet toe op de naleving van de statuten van de NV SRO, de corporate governance code, het integriteitsbeleid en het directiestatuut

In 2018 heeft de remuneratiecommissie meerdere gesprekken gevoerd met de directie van SRO. Daarin is onder meer gesproken over de bezoldiging van het bestuur en de toezichthouders en de uitvoering van het Actieplan 2018 door de directie.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Er zijn drie algemene vergaderingen van aandeelhouders geweest. Dat betreft de twee reguliere vergaderingen in mei en december van het jaar. Aanvullend heeft in mei een bijzondere AvA plaatsgevonden waarin een voorstel tot wijziging van de statuten van NV SRO is behandeld.

In 2018 is onder meer gesproken over afspraken die worden gehanteerd bij contracten met opdrachtgevers van SRO. Het betreft hier afspraken over het voorleggen ter goedkeuring aan de AvA van een voorgenomen besluit tot een grote uitbreiding van een bestaande, dan wel het aangaan van een nieuwe activiteit met een omzet van meer dan 4 miljoen euro, al dan niet in de vorm van een joint venture. Er is ook gesproken over de mogelijke gevolgen van het wijzigen van de fiscale wet- en regelgeving voor de organisatie en werkwijze van SRO

De heren Fledderus en Divendal zijn herbenoemd voor een nieuwe termijn als lid van de RvC

De jaarrekening 2017 en de begroting 2019 zijn vastgesteld

Financieel

Het jaar 2018 was een jaar waarin de gemeenten, onze belangrijkste opdrachtgevers, verder mee profiteren van de algemene economische groei. SRO is er opnieuw in geslaagd een financieel goed resultaat te boeken. Het resultaat 2018 bedraagt € 583.894 na vennootschapsbelasting.

Samenstelling

In de Raad van Commissarissen hadden eind 2018 zitting:

- De heer mr. drs. T. Fledderus, voorzitter;
- De heer M. Divendal (op voordracht van ondernemingsraad);
- De heer drs. F.P. Trip MRE
- Mevrouw Prof mr M. Olfers
- Mevrouw drs. R.M H Wilke MBA

Commissaris	Benoemd	Herbenoemd	Uiterlijk jaar van aftreding
Prof. mr M Olfers	13-12-2013	14-12-2017	2025
drs. R M.H. Wilke MBA	14-12-2017	-	2029
drs. F.P Trip MRE	12-05-2016	-	2028
M. Divendal	16-12-2010	12-12-2018	2022
mr drs. T. Fledderus	19-01-2011	12-12-2018	2023

Wij adviseren u om de jaarrekening vast te stellen. Wij stellen u bovendien voor in te stemmen met de voorgestelde winstbestemming, welke nog niet in de jaarrekening is verwerkt. Volgens dit voorstel wordt van de winst over 2018 ad € 583.894 , € 400.000 als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Amersfoort, 30 april 2019

De Raad van Commissarissen van de NV SRO

mr. drs. T. Fledderus
(voorzitter)

drs R M H. Wilke MBA

Prof mr M. Olfers

drs. F.P.Trip MRE

M. Divendal

2 BESTUURSVERSLAG

In 2018 hebben we flink geïnvesteerd in een vitalere organisatie. Hiermee hebben we een gezonde basis gelegd voor het realiseren van onze strategische doelstellingen. SRO transformeert in een organisatie die zich continu verbetert en vernieuwt en zich kan aanpassen aan veranderende omstandigheden in het klantdomein en daarbuiten. Zo werken we met gemeenten samen op het gebied van burgerparticipatie. Enkele binnensportverenigingen doen bijvoorbeeld zelf de horeca exploiteren. Wij richten ons de komende jaren op het verder optimaliseren van de organisatie zodat SRO opdrachtgevers en gebruikers van gemeentelijk vastgoed (nog) beter kan bedienen. Een belangrijke stap hierin is het instellen van een nieuw compact managementteam dat met ingang van 2018 ervoor zorgt dat onze strategie uitgevoerd en verder uitgebouwd wordt. Voor het aanscherpen van onze vier ambities markt onderscheidend, toegevoegde waarde, vitaliteit en groei, organiseren we in april 2019 een conferentie met onze aandeelhouders. Ook investeerden we, samen met onze gemeentelijke partners/opdrachtgevers, in een gezonde en duurzame omgeving om in te sporten, te bewegen en elkaar te ontmoeten.

Hoogtepunten uit 2018

Tevreden klanten

De resultaten uit ons klanttevredenheidsonderzoek van 2018 stemmen ook ons tevreden. Gemiddeld geven klanten ons een 7 of hoger. Bezoekers van de zwembaden geven een 7,7 en voor huurders van onze accommodaties geven gemiddeld een 7,4. Dat motiveert om er in 2019 weer een schepje bovenop te doen!

Zwembad Dijnseburg in Zeist

Sinds 1 januari 2018 exploiteert SRO zwembad Dijnseburg in Zeist. De voorbereidingen voor de aanpassing van de horeca en het realiseren van een klimbos hebben we in 2018 afgerond.

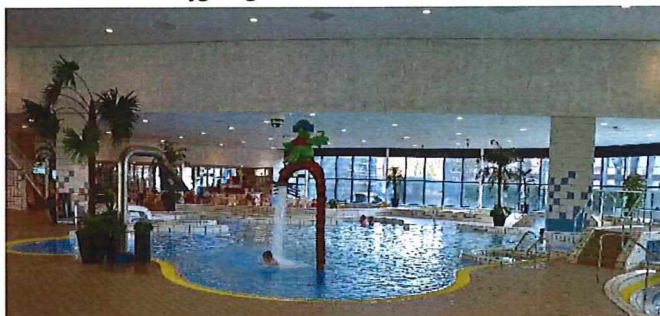
Congres Sportbesluit

Op 3 oktober 2018 hebben we voor de tweede keer samen met Twynstra Gudde én EY een congres georganiseerd voor gemeenten. Belangrijk onderwerp van het congres was de nieuwe fiscale wet- en regelgeving en de mogelijke consequenties daarvan voor gemeenten en sportbedrijven. Door de verruiming van sportvrijstelling ten aanzien van btw vallen mogelijk ook exploitanten van sportaccommodaties onder de nieuwe verruimde vrijstelling. De verruimde vrijstelling geldt niet voor organisaties die op grond van de nieuwe wetgeving aantoonbaar winst beogen. SRO is zo'n organisatie en is in 2018 overleg gestart om (opnieuw) bevestiging van de belastingdienst te krijgen dat SRO niet onder de nieuwe btw-vrijstelling valt.

Amerena

Een ander belangrijke ontwikkeling in 2018 is dat we voor het grote nieuwe sportcomplex 'Amerena' samen met onze partners – waaronder gemeente Amersfoort, ASF en sportverenigingen – hebben gewerkt aan verbeteringen van het beheermodel. Hierin krijgen gebruikers de ruimte nieuwe activiteiten te ontplooiën zoals een zwemactiviteit voor nabijgelegen basisscholen of een cursus borstcrawl zwemmen.

Renovaties en nieuwe voorzieningen

Dit jaar hebben we – met name in Amersfoort en Haarlem – meerdere voorzieningen gerenoveerd of nieuw aangelegd. Zoals de renovatie van het Boerhaavebad in Haarlem. Dankzij onder andere energiezuinige filters, zonnepanelen en Ledverlichting is het Boerhaavebad inmiddels energiezuiniger en duurzamer. Ook is het plafond vernieuwd en is er een nieuwe glijbaan geplaatst.

Global Data Protection Regulation /Algemene Verordening Gegevensbescherming

In mei 2018 trad de nieuwe wet in werking ten aanzien van de bescherming van privacy en persoonsgegevens. We voldoen op dit moment aan de minimale eisen van de AVG om de privacy van persoonsgegevens te waarborgen. Medewerkers hebben hiervoor ook een training gekregen.

Ambities

In het strategische beleidsplan staan vier ambities centraal.

Figuur 1 De vier ambities van SRO

Kernwaarden

SRO heeft de volgende vier kernwaarden:

- **Passie:** Wij zijn ondernemende, hardwerkende professionals met passie voor ons vak. Passie is de energie die ons drijft.
- **Verantwoordelijkheid en professionaliteit:** Wij zijn persoonlijk verantwoordelijk voor ons handelen. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het maken van afspraken binnen een realistische planning. En die afspraken komen wij na. Wij houden ons zelf scherp door feedback te vragen en te geven. Bovendien vertrouwen wij erop positief kritisch te zijn op ons eigen en elkaars handelen.
- **Verbondenheid:** Wij zijn als personeel verbonden met elkaar. Ook de verbondenheid tussen onze medewerkers en klanten is een fundamenteel aspect in de bedrijfsvoering van SRO. Ons bestaansrecht zit in het maken van de optimale verbinding tussen vraag en aanbod op de markt van maatschappelijk vastgoed. Dit begint bij het bouwen van een duurzame verbinding met onze stakeholders.
- **Vooruitgang:** Wij geloven dat alles beter, effectiever en efficiënter kan. SRO is continu op zoek naar de beste manier om haar klanten en kandidaten te bedienen. Wij zien kansen om te innoveren en bedenken mogelijkheden voor nieuwe producten of diensten.

Verbinding met onze stakeholders

Om goed in te kunnen spelen op de behoeften en wensen van onze stakeholders, wisselen we continu met hen van gedachten. Zo houden we vinger aan de pols en onderzoeken we continu of we nieuwe toegevoegde waarde kunnen leveren. Verder monitoren we of onze dienstverlening goed aansluit bij de verwachtingen van de stakeholders en bij de actuele trends en ontwikkelingen in de markt. Daarnaast zijn we lid van netwerken en beroepsorganisaties als Vereniging Sport en Gemeenten en Bouwstenen voor Sociaal, staan we in contact met beleidsmakers en politici en overleggen we met vakbonden en toezichthouders.

Waarde creëren

SRO creëert waarde op de volgende drie fronten: maatschappelijk, economisch en sociaal. Als maatschappelijke onderneming wordt ook van ons verwacht dat we gezonde economische resultaten realiseren. Dit is een voorwaarde voor onze continuïteit.

We zijn echter alleen in staat om op lange termijn goede financiële resultaten te laten zien als onze klanten daadwerkelijk toegevoegde waarde ervaren van de diensten die we leveren – niet alleen op financieel maar ook op sociaal en maatschappelijk gebied. Dit doen we op een innovatieve manier. Zo hebben we nieuwe partnerships ontwikkeld met gemeenten via joint ventures en alternatieve beheermodellen waarin we samenwerken met gebruikers.

Duurzaamheid en milieu

Waar SRO belang aan hecht en op inzet is op een innovatieve, transparante en duurzame wijze waarde te creëren voor al onze stakeholders: medewerkers, opdrachtgevers, aandeelhouders, gebruikers en de samenleving als geheel. Hierbij hebben we oog voor wat we doen voor de maatschappij en voor het behalen van voordeel in de brede zin van het woord.

Neem onze impact op het milieu, onze leefomgeving. Onze werkwijze zorgt onvermijdelijk voor CO₂-uitstoot. Het is onze verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen die deze uitstoot minimaliseren. In onze besluiten om te investeren nemen we het milieuaspect mee. Voorbeelden zijn CO₂-neutrale houtsnipperkachels voor de verwarming van sportaccommodaties en zonnepanelen op daken van onze eigen of beheerde voorzieningen. Lichtbronnen vervangen we zo veel mogelijk door ledverlichting. Deze duurzame maatregelen doen we veelal in overleg met de eigenaren van de door ons beheerde voorzieningen. We berekenen de investering en op welke termijn die wordt terugverdiend. Zo kunnen we in gezamenlijkheid bewuste en onderbouwde keuzes maken.

In sportcomplex Amerena geeft SRO samen met de gebruikers inhoud aan een vernieuwend beheermodel. De gebruikers exploiteren de horeca en in dat kader praten ze mee over de programmering van het complex. SRO en gebruikers (verenigingen, fysiotherapie) proberen samen de activiteiten te bedenken en organiseren voor de momenten dat er geen reguliere verhuur is.

Neem onze impact op het milieu, onze leefomgeving. Onze werkwijze zorgt onvermijdelijk voor CO₂-uitstoot. Het is onze verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen die deze uitstoot minimaliseren. In onze besluiten om te investeren nemen we het milieuaspect mee. Voorbeelden zijn CO₂-neutrale houtsnipperkachels voor de verwarming van sportaccommodaties en zonnepanelen op daken van onze eigen of beheerde

Duurzaamheid is steeds meer een integraal onderdeel van onze bedrijfsvoering. Zo biedt SRO haar medewerkers de ruimte zich te ontwikkelen en zo duurzaam inzetbaar te worden en te blijven. Ook in ons gedrag houden we rekening met milieu-impact. Waar mogelijk nemen we de fiets en carpoolen we.

Goed ondernemerschap

SRO staat voor goed ondernemerschap. Hiervoor maken we gebruik van een gedegen corporate governance-structuur en van transparante verslaggeving. We stimuleren al onze medewerkers de kernwaarden van SRO toe te passen in hun dagelijkse werk. Voor onze aandeelhouders richten we ons op realisatie van een gedegen rendement en dividend. We voegen de waarden kennis, nieuwe samenwerkingsvormen, combineren van sport en ontspanning toe met onze dienstverlening voor onze opdrachtgevers.

Maatschappelijke betrokkenheid

SRO opereert midden in de maatschappij en veelal op wijkniveau. Ook buiten ons werk zetten we ons in voor de samenleving en de maatschappij als geheel. Zo stellen we tijd van medewerkers, faciliteiten en middelen beschikbaar voor activiteiten in de gemeenten waar wij werken, zoals de organisatie van grote sportevenementen of de opening van een nieuw sportcomplex.

Meerjarenoverzicht

De belangrijkste financiële kengetallen worden hieronder weergegeven.

Kengetallen NV SRO

<i>Bedragen x € 1 000</i>	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014
Eigen vermogen	8 663	8 346	8 189	7 686	8 220
Totaalvermogen	22 982	21 779	21 349	21 604	23.030
Vaste activa	7.558	7.372	6.461	6 399	6.741
Voorzieningen inclusief onderhoudsvoorziening	6 640	6 983	6 948	7 143	8.575
Resultaat na belasting	584	568	902	670	431
Langlopende schulden	-	-	-	0	0
Vlottende activa inclusief onderhanden werk	15.424	14 407	14 888	15 205	16.289
Vlottende passiva inclusief termijn onderhandenwerk	7 679	6 346	6 212	6.775	6.234
Omzet	42 147	38 900	40 670	36 760	39.721
Bedrijfsresultaat voor belastingen	834	746	588	670	431
Solvabiliteit	37,69%	38,32%	38,36%	35,58%	35,69%
Jaarresultaat t.o.v. totaal vermogen	2,54%	2,61%	4,23%	3,10%	1,87%
Jaarresultaat t.o.v. eigen vermogen	6,74%	6,81%	11,01%	8,72%	5,24%
Current ratio (incl voorraad/ohw)	2,01	2,27	2,40	2,24	2,61
Werkkapitaal	7 745	8 061	8 676	8.430	10 055

Governance

Belangrijk doel van een goede corporate governance is het scheppen en behouden van vertrouwen bij alle stakeholders. Dit komt tot uiting in de wijze van besturen, het toezicht, het beheersen van risico's, de financiële en niet-financiële verslaggeving en daarmee het vertrouwen in de onderneming als geheel. Integriteit, transparantie en een heldere communicatie zijn voor SRO de speerpunten van een gedegen corporate governance.

De Corporate Governance Code van SRO bevat zowel principes als concrete bepalingen. Deze gebruiken we in de onderlinge contacten. Bij de vennootschap betrokken personen – onder andere directie en commissarissen – en overige partijen, zoals de algemene vergadering van aandeelhouders.

Ontwikkelingen in onze markt

Gemeenten zijn onze belangrijkste opdrachtgevers. Zij hebben te maken met grote maatschappelijke ontwikkelingen. Vele thema's hebben grote invloed op de wijze waarop gemeenten hun beleid vormgeven. Denk aan thema's als duurzaamheid, veranderingen in de zorg en in het sociale domein, het geven van ruimte aan burgerparticipatie en het vorm geven aan transparante besluitvorming. Het is aan SRO om daar waar mogelijk vroegtijdig op in te spelen. Dat leidt onder meer tot het geven van aandacht aan duurzaamheid in onze werkwijze. Zo ervaren we de uitdaging om vorm te geven aan nieuwe beheermodellen. Hierin spelen gebruikers een grotere rol zowel bij het beheren als exploiteren van voorzieningen. Tegelijkertijd is SRO een organisatie die kosten transparant in beeld brengt en proactief adviseert over de bij de gemeente in eigendom zijnde voorzieningen.

Ontwikkelingen financiële resultaten

Gedurende het jaar is het resultaat/omzet redelijk in lijn gebleven met de begroting. Ten opzichte van vorig jaar is de omzet met ongeveer 10% gestegen onder andere door de nieuwe joint venture met Zandvoort en initiele opdrachten. Het kosten niveau is door de nieuwe opdrachten ook gestegen waardoor per saldo het resultaat voor vennootschapsbelasting redelijk in lijn ligt met vorig jaar.

De kasstroom is licht afgenomen, de verwachting is dat liquiditeitspositie de komende jaren onveranderd goed blijft. Vanuit dien hoofde is de verwachte financieringsbehoefte beperkt tot nihil. Zoals vorig gemeld hebben, als afgeleide van het algemene verbeterplan, en de daaruit voortkomende extra kosten tot druk geleid op het bedrijfsresultaat voor vennootschapsbelasting.

De financiële vooruitzichten voor 2019 zijn goed. We werken in 10 gemeenten en dat geeft een solide basis.

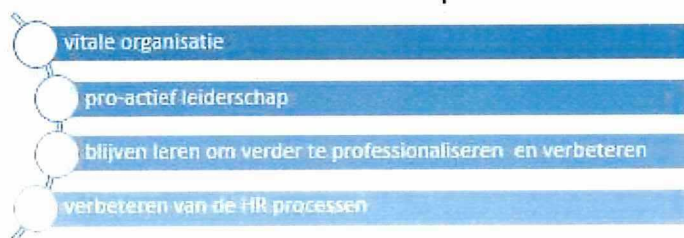
We zijn verheugd met de nieuwe samenwerking met de gemeente De Bilt. Het plan is om met ingang van 1 januari 2020 door middel van een joint venture de exploitatie van het zwembad, de sporthal en een multifunctionele accommodatie uit te voeren.

Sociaal jaarverslag

HR-beleid

Vanuit onze strategische ambities werken wij aan een toekomstbestendige organisatie. Het beleid van HR is in 2018 verder aangescherpt op de vier ambities die SRO zich in het strategisch beleidsplan 2017-2018 heeft gesteld. De ambitie om een vitale organisatie te zijn vergt zowel gerichte inzet van HR-instrumenten, als duidelijk leiderschap.

We hebben dit vertaald in een focus op vier thema's:

Binnen het thema vitale organisatie is aandacht voor elke individu en voor elke levensfase. Dit komt terug binnen de HR-gesprekscyclus, in de talentontwikkeling en bijvoorbeeld bij het verzuimbeleid (van preventie tot de gespreksdriehoek).

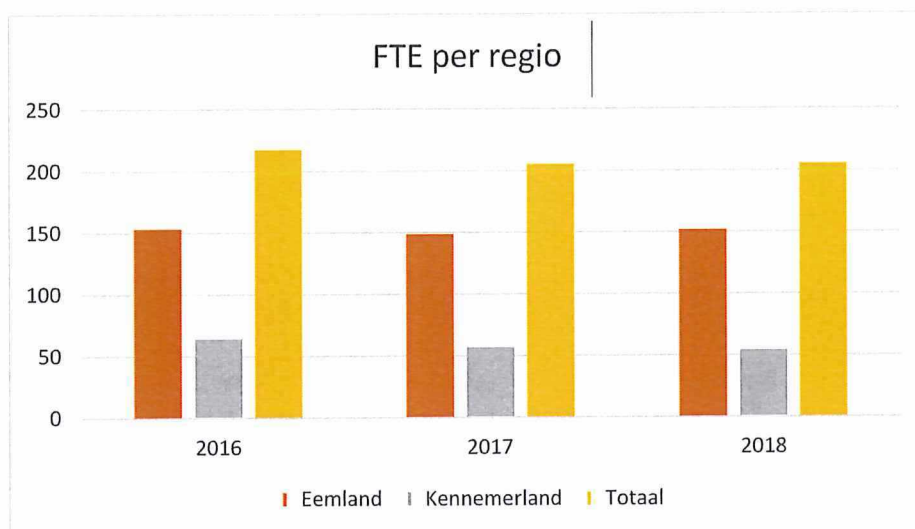
Het thema leiderschap richt zich op de waarden 'vertrouwen, verantwoordelijkheid geven en nemen en oprechte betrokkenheid'. SRO zet medewerkers in hun kracht door verantwoordelijkheid en regelvermogen te geven.

SRO als 'lerende organisatie' betekent steeds meer aandacht voor het verbeteren van productiviteit en performance. Enerzijds door aandacht voor persoonlijke ontwikkeling. Anderzijds door aanpassingen in de werkwijze of organisatiestructuren. Scholing, ontwikkeling en initiatief worden actief gestimuleerd.

Het verbeteren van de HR-processen is een permanent aandachtspunt.

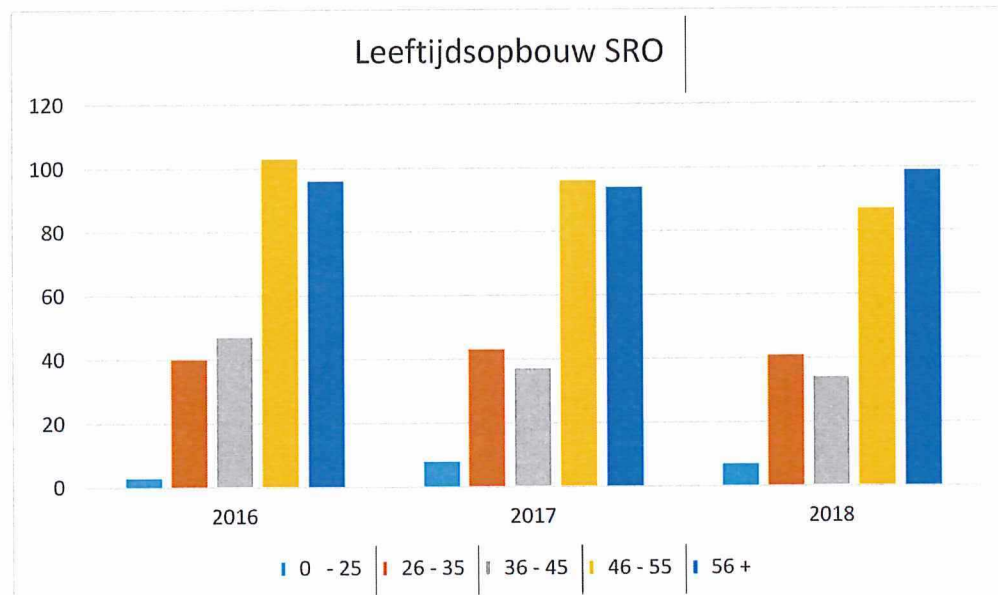
Kengetallen personeelssamenstelling

In 2018 waren er bij SRO 268 medewerkers in dienst (peildatum 31-12-2018). Dit aantal is een daling van 10 medewerkers ten opzichte van 2017. In de regio Eemland waren in 2018, 208 medewerkers in dienst en in de regio Kennemerland 60 medewerkers. In FTE is het aantal nagenoeg gelijk gebleven. In de onderstaande tabel staat een weergave van wat dit betekent in aantal fte per regio over de jaren 2016 - 2018. Begin 2018 zijn er in het kader van de joint-venture met de gemeente Zeist 12 medewerkers vanuit deze gemeente in dienst gekomen van de SRO Zeist BV.

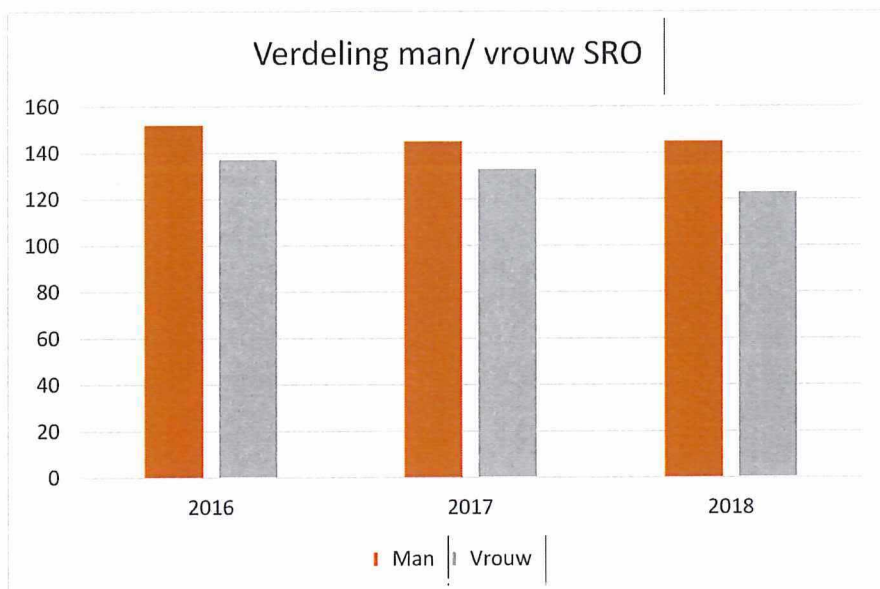

Daarnaast hanteert SRO een flexibele schil van payrollers, uitzendkrachten en zzp'ers. Deze flexibele schil bevat circa 120-135 mensen per maand, met een variabel aantal uren per week.

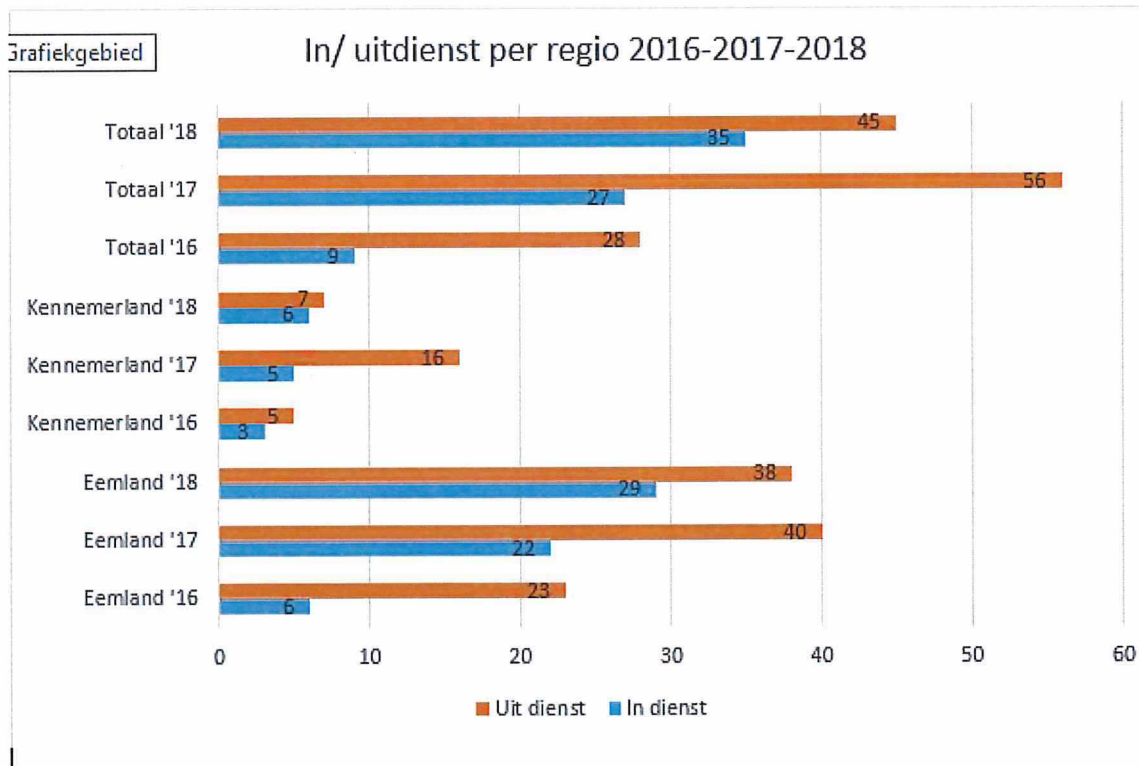
Het aantal medewerkers in dienst van SRO in de leeftijdsgroepen van 0-25 tot en met 36-45 is in 2018 nog steeds relatief laag. Het aantal medewerkers in de leeftijdscategorie 56+ is nu veruit de grootste groep.

De verdeling man-vrouw was de afgelopen jaren steeds evenwichtiger, zoals onderstaande tabel laat zien. In 2018 is het aantal mannen gelijk gebleven maar het aantal vrouwen gedaald.

In 2018 zijn er in totaal 35 medewerkers in dienst gekomen en daar tegenover 45 medewerkers uit dienst gegaan. Begin 2018 zijn er in het kader van de joint-venture 12 medewerkers vanuit de gemeente Zeist in dienst gekomen in de SRO Zeist BV. Vier medewerkers werkzaam voor de Nijkerk BV gaan over naar een nieuwe exploitant met ingang van 2019.

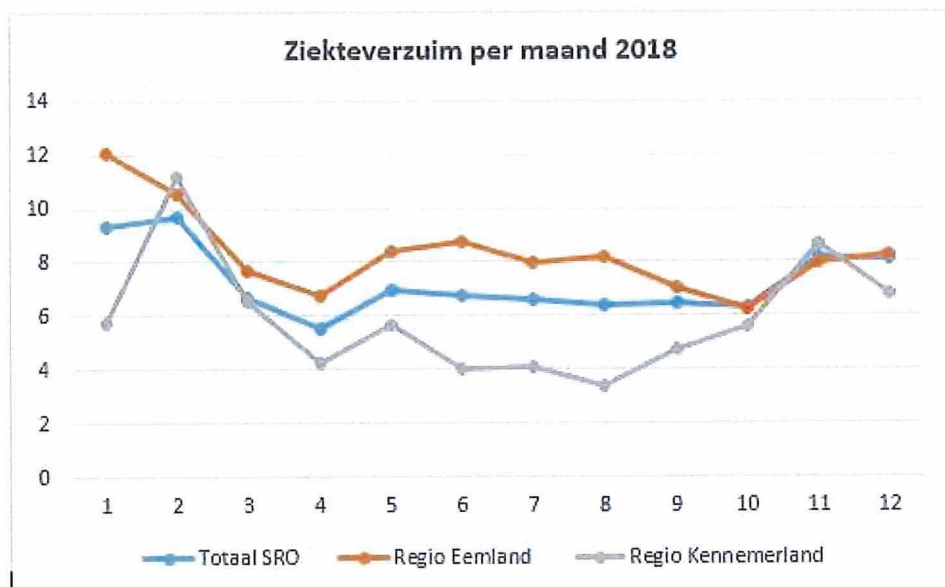

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over het gehele jaar 2018 is gemiddeld 7,81%. In 2017 was het gemiddelde verzuimpercentage 6,99%. Dat betekent een stijging van 0,82%. Deze stijging is te herleiden naar een stijging van het langdurig verzuim. Het lang verzuim is gedurende het jaar gestegen, waardoor het percentage lang verzuim ten opzichte van het totaal verzuim is gestegen van 55% in januari naar 83% in december.

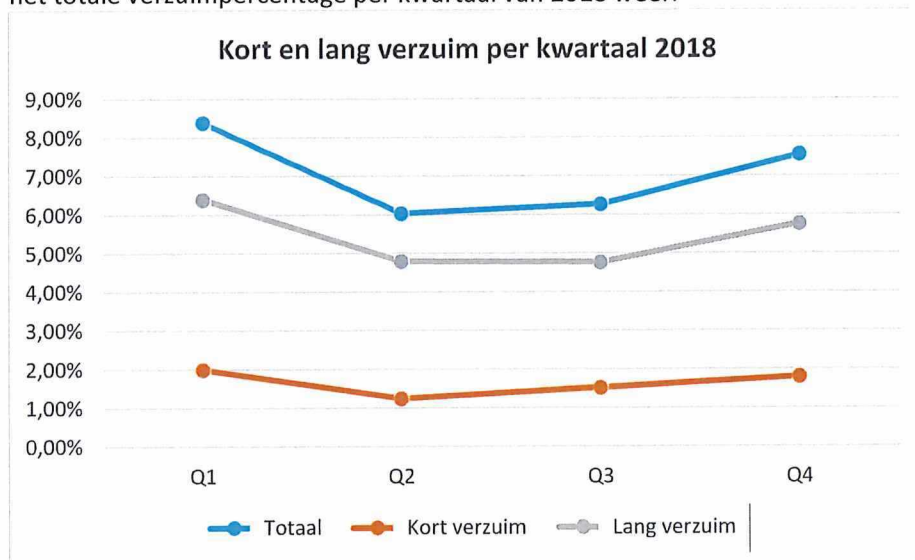
Net als in 2017, was het verzuimpercentage in het eerste kwartaal hoog, namelijk 8,73%. In kwartaal 2 is het gedaald naar 7,37% en vervolgens weer gestegen naar 8,10% in Q3 en weer een daling naar 7,03% in Q4.

Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de verzuimpercentages per maand.

In de flexibele schil van payrollers waren in 2018 in totaal 65 verzuimgevallen, dit is een percentage van 5%. Het totale aantal verzuimuren voor 2018 was 4523,95.

Net als in voorgaande jaren maakt het langdurig verzuim (43 dagen of langer) het grootste gedeelte van het ziekteverzuimpercentage uit. In totaal bestaat het langdurig verzuim uit 83,32 % van het totale verzuim. Onderstaande grafiek geeft het percentage kortdurend verzuim, langdurig verzuim en het totale verzuimpercentage per kwartaal van 2018 weer.

Er waren in 2018 225 verzuimmeldingen en een gemiddelde verzuimfrequentie van 0,98. Dit is een daling ten opzichte van 2017 (1,03) en 2016 (1,34).

Vitaliteit

SRO vindt het belangrijk om gezonde medewerkers te hebben en te behouden. Het verzuimbeleid van SRO richt zich daarom actief op preventie, naast afspraken over hoe om te gaan met verzuim. Wij bieden preventieve middelen aan in het bedrijfszorgpakket, verzorgen preventieve bezoeken aan de bedrijfsarts en hebben aandacht voor vitaliteit. Leidinggevendenden geven extra aandacht aan preventief ziekteverzuim. Je hoeft niet ziek te zijn om beter te worden. Vanuit die invalshoek richt SRO zich op het versterken van iedere medewerker. We willen de organisatie duurzaam veranderen door aandacht te vragen voor de energiebalans, voeding, beweging en ontspanning.

Blijven leren

SRO heeft zich afgelopen jaren steeds meer ontwikkeld tot een organisatie met aandacht voor continue ontwikkeling van kennis en competenties. In samenwerking met leidinggevendenden worden afdelingsdoelen gekoppeld aan de benodigde ontwikkeling.

Naast de workshops die aangeboden zijn via de SRO Academie, zijn er workshops op maat georganiseerd voor verschillende afdelingen. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste activiteiten van de SRO Academie in 2018 weergegeven.

ABP pensioenvoorlichting	Pensioenen kunnen ingewikkeld zijn, maar het is een belangrijk onderdeel voor medewerkers. Daarom is er een cursus pensioenvoorlichting gegeven om medewerkers te informeren.
Hoe werkt het bij...	Deze workshop is ontwikkeld en gegeven door onze medewerkers met als doel om meer kennis te creëren over onze twee grote samenwerkingspartners: gemeenten en sportverenigingen. Deze lij willen we voortzetten in 2019 door bij nieuwe medewerkers snel kennis te creëren over SRO als organisatie.
Vitaliteit	In december 2017 zijn we gestart met het aanbieden van workshops vitaliteit aan alle medewerkers SRO. Medewerkers hebben praktische tips gekregen over hoe ze energiever in het werk kunnen zijn. In 2018 zijn we verder gegaan met de vitaliteitcoaching maar ook met andere vitaliteitsworkshops zoals voeding en bewegen, effectief werken, mindful aan het werk en persoonlijke kracht.
Vakinhoud & kennis	In 2018 zijn er meerdere cursussen gegeven om vakinhoudelijke kennis up-to-date te houden en te ontwikkelen. Zoals de basiscursus Lean, trainingen in het officepakket en de cursus schrijfvaardigheden.
Persoonlijke Ontwikkeling	In 2018 zijn er diverse trainingen en workshops geweest op het gebied van ontwikkeling waaronder schakelen tussen communicatie niveaus, feedback geven en krijgen en een training over klantger communiseren.

Verbeteren van de HR-processen

In 2018 heeft SRO het personeels- en salarispakket ondergebracht bij een nieuwe partij. AFAS biedt één volledig geïntegreerde oplossing voor alle HR- en payroll-processen. In 2019 starten we met het inrichten van de payroll. Daarna worden processen met betrekking tot HRM geautomatiseerd, zoals workflow en verzuim. Middels Employee Self Service (ESS) krijgen medewerkers beter inzicht in hun eigen dossier, leidinggevendenden krijgen overzicht door MSS (Management Self Service). Na een intensieve inrichtingsperiode is de verwachting dat AFAS met minder inspanning meer kwaliteit gaat leveren.

SRO heeft in 2018 voorbereidingen getroffen om de HR-gesprekscyclus ingrijpend te vereenvoudigen en in te richten. Hierbij wordt de strategie van SRO verbonden met de ambitie van de medewerkers. 'Het nieuwe beoordelen' kent drie belangrijke elementen:

- continue dialoog en feedback;
- resultaat én ontwikkelingsgericht;
- regie bij de medewerker.

Ons uitgangspunt is dat elke medewerker unieke talenten heeft. De nieuwe gesprekscyclus richt zich op presteren en ontwikkelen met een verschuiving in denken en doen:

- van beoordelen naar leren van feedback;
- naar medewerker in plaats van leidinggevende in de lead;
- van functieprofielen naar teamafspraken;
- van competenties naar individuele talenten;
- van registreren naar motiveren en inspireren.

In deze nieuwe praktijk is de gesprekscyclus vervangen door een feedbackcyclus. De afdeling of het team en hun doelstelling speelt een dominante rol. Bovendien is elke medewerker in de dagelijkse praktijk bezig met de ontwikkeling van zijn of haar talenten. Met deze uitgangspunten is de gesprekscyclus opnieuw ingericht. In januari 2019 is de kick-off en uitrol.

In deze nieuwe praktijk is de gesprekscyclus vervangen door een feedbackcyclus. De afdeling of het team en hun doelstelling speelt een dominante rol. Bovendien is elke medewerker in de dagelijkse praktijk bezig met de ontwikkeling van zijn of haar talenten. Met deze uitgangspunten is de gesprekscyclus opnieuw ingericht. In januari 2019 is de kick-off en uitrol.

Tevredenheid medewerkers

Vanaf 2015 is er sprake van een stijgende medewerkerstevredenheid. De resultaten van het SRO medewerkers onderzoek 2018 laten op alle thema's een verbetering zien ten opzichte van de meting in 2017. Wij zijn trots op de resultaten die we met elkaar bereiken.

Thema's

Het blijft opvallend dat de resultaten per groep erg verschillen. Dat geeft veel kansen om van elkaar te leren. Sfeer is het belangrijkste punt van trots onder de medewerkers. SRO kenmerkt zich door een open en persoonlijke cultuur. Ook de samenwerking en hoge kwaliteit van het geleverde werk scoort hoog. Ondanks de stijgende tevredenheid ligt een aandachtspunt bij het op de hoogte houden van medewerkers. Al met al werpt de persoonlijke aandacht en strategie zijn vruchten af: er is meer trots en vertrouwen in SRO.

Werving nieuwe medewerkers

Het jaar 2018 kenmerkte zich door een gespannen arbeidsmarkt. Voor SRO is dit duidelijk zichtbaar bij de werving van nieuwe medewerkers. Het aantal reacties op vacatures is beduidend lager en ook de kwaliteit van de sollicitaties is minder. Terwijl de eisen van sollicitanten hoger lagen. Desondanks heeft SRO 81 vacatures vervuld.

Het vinden van geschikte kandidaten vraagt dan ook meer maatwerk, meer inspanning en meer tijd voordat een vacature ingevuld wordt. We hebben gebruik gemaakt van de kracht van het netwerk van medewerkers en van andere wervingskanalen zoals Facebook, LinkedIn, Twitter. Daarnaast hebben we nieuwe wervingsmethodes toegepast zoals de inzet van een vacaturevideo.

Voor invulling van tijdelijke vacatures van zwembadmedewerkers is SRO een samenwerking aangegaan met een externe partij. Wel blijft het moeilijk om zwemonderwijzers te vinden. Dat blijft een zorg, zeker omdat de krapte op de arbeidsmarkt ook in 2019 zal aanhouden en het vinden van talent blijft voor SRO een belangrijk thema.

Social Return of Investment / participatiewet

Sinds lange tijd draagt SRO graag haar steentje bij als het gaat om maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zo vinden we het belangrijk om mensen met een arbeidshandicap of een afstand tot de arbeidsmarkt een plaats te geven in onze organisatie.

Vanuit de gemeente Haarlem en gemeente Amersfoort heeft SRO een Social Return verplichting meegekregen. Oftewel er worden 'sociale voorwaarden gesteld aan de door de gemeente verleende vergoeding'. SRO heeft als voorwaarde meegekregen om zich in te spannen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dichterbij (betaald) werk te brengen. Of activiteiten die daarop gericht zijn uit te voeren of te ondersteunen.

Een voorbeeld is het programma "Ondernemen doe je zo". In een aantal sessies worden scholieren uit wijken met sociaaleconomisch achterstand gecoacht en begeleid op dit gebied. Met als doel een betere kans op de arbeidsmarkt. In 2018 heeft een van onze managers dit project geheel vrijwillig gedraaid op een school in Amsterdam. Ook worden collega's regelmatig gevraagd om op scholen iets te vertellen over hun expertise of over SRO als bedrijf en dat doen we natuurlijk graag.

SRO werkt nauw samen met Werkgevers Servicepunt (WSP) om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer een kans te geven. Dit doen wij zowel in Amersfoort (regio Eemland) als Haarlem (regio Kennemerland) met de WSP's van de betreffende gemeentes. Als er intern geen kandidaten reageren op onze vacatures, dan worden deze in veel gevallen eerst uitgezet bij het WSP. Op deze manier krijgen kandidaten vanuit de bijstand, WW of WIA als eerste een kans om aan het werk te gaan bij SRO. Ook werken we met andere organisaties, zoals Amerpoort, Jobstap en Amfors uit de regio Eemland en met Pasmatch en Agros uit de regio Kennemerland.

Al in juni 2016 is het project "Raak, sport naar werk" van start gegaan. Dit project begeleidt mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt om hen een stap dichterbij betaald werk te brengen. In 2018 heeft dit project een vast karakter gekregen. Onder begeleiding van een jobcoach van Agros, verricht deze groep werkzaamheden op de sportvelden in Haarlem. Voor zowel SRO als de verschillende verenigingen. SRO stelt naast het werk en gereedschappen ook een ruimte ter beschikking waar de kandidaten en hun jobcoach gebruik van kunnen maken.

Ook in Amersfoort is wekelijks een groep mensen met verslavingsproblematiek aan het werk. Zij onderhouden onder begeleiding een voorziening om zo weer een normaal levensritme op te bouwen.

In 2018 is de gemeente Haarlem overgegaan op het systeem WIZZR. In Amersfoort maken we daar al gebruik van. Dit systeem draagt eraan bij dat we op een eenduidige manier onze inspanningen kunnen vastleggen. De inspanningen zijn tot op heden in beide regio's ruim voldoende.

Arbo-zaken

Evenals vorige jaren zijn er meerdere werkplek-onderzoeken gedaan. Het accent van de onderzoeken in 2018 lag voornamelijk op het werken met twee schermen. SRO heeft voor alle medewerkers op het kantoor nieuwe stoelen aangeschaft die vooraf door medewerkers zijn beoordeeld op comfort en gebruik.

De zwembadlocaties hebben dit jaar opnieuw voldaan aan het keurmerk Veilig & Schoon waarbij is voldaan aan alle wettelijke verantwoordelijkheden die voor zwembaden gelden.

In Amerena zijn de nodige zaken opgepakt, zoals gladheid van de vloeren en klimateklachten. Hierbij staat de veiligheid van de gebruikers en medewerkers centraal.

Trainingen EHBO, BHV en AED's

In 2018 zijn er 37 trainingen gegeven. Er zijn 18 eerste hulp trainingen gegeven en 19 BHV-trainingen. Het totaal aantal medewerkers dat een opleiding BHV en/of EH heeft gevolgd is 171. Evenals andere jaren is het eerste halfuur van de BHV-training gebruikt om Arbo en veilige werkomstandigheden te bespreken aan de hand van praktijkvoorbeelden uit het werkveld.

De AED's zijn ook dit jaar gecontroleerd en waar nodig voorzien van een nieuwe batterij en elektroden. Meerdere AED's zijn opgenomen in het reanimatienetwerk van Amersfoort en zijn daardoor beschikbaar voor burgerhulpverleners.

Risicomanagement

Een goede beheersing van risico's en benutting van kansen zijn cruciaal voor het creëren van waarde voor de stakeholders van SRO. Risicobeheersing is een integraal onderdeel van onze dagelijkse bedrijfsvoering. Kansen en bedreigingen worden tijdig geïdentificeerd en beheerst binnen onze risicotolerantie. We hanteren het beleid dat de continuïteit van de bedrijfsvoering moet worden gewaarborgd met een gezonde balans tussen risico en rendement. Dit zien we terug in de wijze waarop we met de verschillende soorten risico's omgaan. Voor de operationele risico's is een beperkte risicoacceptatie gehanteerd. Als het gaat om financiële risico's staat SRO voor een stabiel financieel beleid met minimale en goed beheersbare risico's. Op het gebied van compliance met wet- en regelgeving hanteren wij een zerotolerancebeleid. Waar nodig en mogelijk hebben we adequate verzekeringen afgesloten om een mogelijke impact van die risico's te beperken. SRO volgt de externe wet- en regelgeving. Daarnaast hanteren we interne richtlijnen zoals onder andere onze gedragscode, onze kernwaarden en de klokkenluidersregeling. Gezamenlijk vormen deze richtlijnen de beheersingskaders waarbinnen we onze doelen willen verwezenlijken. De actuele regelingen zijn beschikbaar voor al onze medewerkers. Bij indiensttreding van nieuwe medewerkers bieden we deze kaders aan.

In de planning- en control cyclus volgen wij de operationele en financiële parameters nauwkeurig en waar nodig stuurt SRO bij om de risico's te mitigeren. In aanvulling op de maandelijkse planning- en control cyclus worden in het vierde kwartaal de verwachtingen voor het opvolgende jaar vastgesteld. Wij doen dit op basis van toekomstgerichte macro-economische trends, branche specifieke informatie en de maandelijkse operationele en financiële rapportages, gevolgd door een aantal forecast-momenten gedurende het boekjaar. Wijzig de managementinformatiebehoefte, dan passen wij de rapportages aan, waardoor effectieve sturing mogelijk blijft.

De directie is verantwoordelijk voor de opzet, het bestaan en de werking van de systemen voor risicobeheersing en -controle. De directie legt hierover periodiek verantwoording af aan de Raad van Commissarissen. Dit vormt de basis voor het toezicht door de Raad van Commissarissen op de kwaliteit van de systemen voor risicobeheersing en -controle. Tevens doet de externe accountant in zijn jaarlijkse management letter verslag van de uitkomsten van zijn werkzaamheden ten aanzien van de interne beheersing bij SRO.

SRO voert periodiek een risicosimulatie uit. Al jaren betrof het grootste risico de eventuele schadeloosstelling in verband met de brand van de Elleboogkerk uit oktober 2007. Naar aanleiding van deze brand was bij het gerechtshof Amsterdam een civiele procedure in hoger beroep aanhangig. Hierin stond de rechtsvraag centraal of de vennootschap gehouden was om aan kunstverzekeraars de schade te vergoeden van in hoofdsom circa € 4,24 miljoen, te vermeerderen met rente en kosten. Deze was uitgekeerd door de kunstverzekeraars aan de eigenaren (verzekerden) van de door de brand beschadigde kunstwerken. In eerste aanleg had de rechtbank Midden Nederland (Utrecht) bij eindvonnis van 13 juni 2013 de vorderingen van kunstverzekeraars afgewezen. Bij arrest van 24 juli 2018 heeft het gerechtshof te Amsterdam het vonnis van de rechtbank bekrachtigd. De kunstverzekeraars hebben geen beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. Daarmee is deze langdurige kwestie geëindigd.

Uit de risicosimulatie blijkt dat het weerstandsvermogen van NV SRO voor 2018 matig is. In de komende jaren stijgt de het groepsvermogen tot € 9.278K eind 2023, rekening houdend met VPB en jaarlijkse gewenste dividenduitkering ad € 400K. Afhankelijk van het voordoen van risico's en de jaarlijkse dotatie van het resultaat aan het groepsvermogen zal niet direct aan de norm voor het weerstandsvermogen worden voldaan. In totaal zijn er 14 risico's onderkend, waarbij het risico verlies van omzet door meer concurrentie en afname van opdrachten en de wijziging van de btw-sportvrijstelling een relatief grote impact heeft op het weerstandsvermogen. Door middel van de risk management tool van Naris bepalen wij het weerstandvermogen en het risicoprofiel en passen dit indien nodig aan.

Vooruitzichten

SRO stapt met vertrouwen het nieuwe jaar in. Wij verwachten een licht lagere omzet en resultaat dan in 2018 maar ruim voldoende winst om de jaarlijkse dividenduitkering te doen. De verwachtingen voor veel van onze activiteiten zijn goed. SRO blijft vernieuwen om onze opdrachtgevers en aandeelhouders te kunnen bedienen. Wij bedanken alle stakeholders – onze medewerkers, onze klanten, onze aandeelhouders en al onze andere relaties – voor hun vertrouwen in onze organisatie en de geleverde bijdrage aan het succes van SRO bij het beheren en exploiteren van sportaccommodaties, het stimuleren van de deelname aan sport en bewegen en het verduurzamen van vastgoed, in de afgelopen jaren en ook in de nabije toekomst.

Amersfoort, 30 april 2019

De Directie

M.J. van Vilsteren-van Oostveen MBA

drs. M.C. Bloemsma RA

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2018

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 30 april 2019

Paraaf:

1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

		31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiele vaste activa	(1)	7.123	6.912
Financiele vaste activa	(2)	435	460
		<u>7.558</u>	<u>7 372</u>
Vlottende activa			
Vorraden		90	105
Onderhanden projecten	(3)	1 757	978
Vorderingen	(4)	3 488	4.498
Liquide middelen	(5)	10.089	8.826
		<u>15.424</u>	<u>14.407</u>
		<u>22 982</u>	<u>21 779</u>

		31 december 2018	31 december 2017
PASSIVA			
Groepsvermogen	(6)		
Eigen vermogen		8 530	8.346
Aandeel van derden in het groepsvermogen		133	104
		<u>8 663</u>	<u>8.450</u>
Voorzieningen	(7)	6.640	6.983
Kortlopende schulden	(8)	7.679	6.346
		<u>22.982</u>	<u>21.779</u>

2 GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2018

		2018	2017
Netto-omzet	(9)	27.611	26.581
Wijzigingen in voorraden en onderhanden projecten		700	-190
Overige bedrijfsopbrengsten	(10)	13.836	12.509
Som van de bedrijfsopbrengsten		42.147	38.900
Kosten			
Kosten projecten		5.723	5.107
Kosten exploitatie en andere externe kosten		15.278	14.098
Personeelskosten	(11)	17.763	16.542
Afschrijvingen	(12)	895	858
Algemene beheerskosten		1.655	1.551
Som van de bedrijfskosten		41.314	38.156
Bedrijfsresultaat		833	744
Financiële baten en lasten		1	2
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		834	746
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(13)	-174	-165
		660	581
Belastinglatentie	(14)	-25	-20
Buitengewone lasten		-22	-
Buitengewoon resultaat		-46	-20
Aandeel van derden in het groepsresultaat	(15)	-29	7
Resultaat na belastingen		584	568

* NV SRO is vanaf boekjaar 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting

(in duizenden euro's)

3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	832	743
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	895	858
Mutatie voorzieningen	-343	36
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie voorraden	15	-23
Mutatie onderhanden projecten	-780	725
Mutatie vorderingen	1 009	-576
Mutatie kortlopende schulden	1.335	133
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.963	1.896
Ontvangen interest	68	77
Betaalde interest	-67	-75
Vennootschapsbelasting	-174	-165
Mutatie belastinglatentie	-26	-20
Aandeel van derden in het groepsresultaat	-29	7
	-228	-176
Kasstroom uit operationele activiteiten	2 735	1.720
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiele vaste activa	-1 186	-1 823
Waarderingsverschillen materiele vaste activa	27	-
Desinvesteringen materiele vaste activa	32	32
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.127	-1 791
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Afname overige vorderingen	26	23
Betaalbaar gesteld dividend	-400	-400
Mutatie aandeel derden	29	93
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-345	-284
Netto kasstroom	1 263	-355

4 GECONSOLIDEERDE GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Oprichting en activiteiten

NV SRO (geregistreerd onder KvK-nummer 31047474), statutair gevestigd te Amersfoort, heeft tot doel het verrichten van werkzaamheden, verlenen van diensten en adviezen, beheren en exploiteren van voorzieningen voor sport, onderwijs en welzijn

Vestigingsadres

NV SRO (geregistreerd onder KvK-nummer 31047474) is feitelijk gevestigd op Soesterweg 556 te Amersfoort.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden integraal volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de NV SRO en haar groepsmaatschappijen:

- SRO Amersfoort B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- SRO Bunschoten B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- SRO Nijkerk B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort,
- SRO Services B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort,
- SRO Leusden B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- SRO Vastgoed B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- SRO Kennemerland B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- SRO Zandvoort B.V. (51% deelneming) gevestigd te Zandvoort.
- SRO Zeist B.V. (50% deelneming) gevestigd te Amersfoort;

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn daar waar nodig aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

(in duizenden euro's)

Pensioenen

Pensioenverplichtingen

De gehanteerde pensioenregelingen van de vennootschap en haar geconsolideerde maatschappijen zijn toegezegde pensioenregelingen die zijn ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenlasten en -verplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Onder een toegezegde pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. De pensioenregeling bij het ABP / Pensioenfonds Recreatie is een middelloonregeling.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De kosten voor indexaties zijn verdisconteerd in de jaarlijkse premie.

Ultimo 2018 waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de prijzen. Wanneer de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% vindt er geen indexatie plaats. De beleidsdekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2018 is 103,8%. Zolang de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% worden de pensioenen van de werknemers niet geïndexeerd, tussen de 110 - 125% vindt een gedeeltelijke indexering van de pensioenen plaats. Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 125% is volledige indexatie mogelijk (en vindt eventueel een na-indexatie plaats).

Recreatie. De kosten voor indexaties worden door het Pensioenfonds Recreatie uit beleggingsrendementen gefinancierd.

Het Pensioenfonds Recreatie probeert jaarlijks de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de prijzen. De beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds Recreatie bedroeg per 31 december 2018 98,3%. Zolang de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% worden de pensioenen van de werknemers niet geïndexeerd, tussen de 110 - 125,7% vindt een gedeeltelijke indexering van de pensioenen plaats. Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 125,7% is indexatie mogelijk (en vindt eventueel een inhaaltoeslag plaats en herstel van kortingen).

Wet uitfasering pensioen in eigen beheer

Als gevolg van de Wet uitfasering pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen is verdere opbouw van pensioen in eigen beheer vanaf 1 april 2017 niet meer mogelijk. Tot 1 april 2017 is er opbouw van de pensioenen in eigen beheer verantwoord op basis van een actuariale berekening. Met ingang van 1 april 2017 zijn de pensioenen in eigen beheer premievrij gemaakt. Per DAG MAAND 2017 hebben de directeur-groootaandeelhouders besloten om de pensioenvoorziening in eigen beheer voor XX,X% af te stempelen tot de fiscale waarde zoals gefaciliteerd door de Wet uitfasering pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen en gelijktijdig hun pensioenaanspraken af te kopen. Het verschil met de commerciële waardering van de pensioenvoorziening en de vrijval van de latente belasting zijn direct ten gunste van het eigen vermogen gebracht.

Oordelen en schattingen

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen vermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering van het eigen vermogen gebracht als onderdeel van de winstverdeling.

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder de schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs) verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur rekening houdend met de restwaarde. In de waardering zijn geen herstelkosten begrepen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de nettovermogenswaarde gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst en verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Onder de financiële vaste activa zijn actieve belastinglatenties opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat realisatie van de belastingclaim te zijner tijd zal kunnen plaatsvinden. Deze actieve latenties zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben overwegend een langlopend karakter.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen, gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met de winst die aan dat deel van het project waarvoor prestaties zijn verricht is toe te rekenen ('percentage of completion'- methode), indien deze winst op verantwoorde wijze bepaald kan worden en verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen. Als de winst niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, wordt de winst geheel verantwoord in het boekjaar waarin het project wordt opgeleverd respectievelijk voltooid ('percentage of completion with zero profit'- methode)

De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten. De mate waarin de prestaties zijn verricht is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Onderhanden projecten waarvan het saldo een debetstand vertoont, worden gepresenteerd onder de vlottende activa. Onderhanden projecten waarvan het saldo een creditstand vertoont, worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op basis van reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en er zijn geen vreemde valuta aanwezig.

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst-en-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige voorzieningen

Onderhoudsvoorzieningen

De voorzieningen voor groot onderhoud zijn opgenomen op basis van conditie gestuurd onderhoud volgens de NEN 2767. Om de fluctuerende uitgaven te egaliseren wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd aan de voorziening. De jaarlijkse uitgaven voor het verrichte groot onderhoud worden onttrokken aan de voorziening.

Personeelsregelingen

De voorziening personeelsregelingen is gevormd in verband met jubileumaanspraken voortkomend uit de CAO-afspraken, aanspraken uit spaarovereenkomsten en aanspraken van oud-medewerkers.

Voorziening Indexatieverplichtingen pensioenen

De Voorziening Indexatieverplichtingen pensioenen is gevormd in verband met toekomstige toeslagverplichtingen met betrekking tot opgebouwde pensioenrechten bij Centraal Beheer Achmea (tot en met 31 december 2009 was sprake van een eigen pensioenregeling bij Centraal Beheer Achmea)

Langlopende schulden

De kortlopende schulden worden in de balans bij de eerste verwerking gewaardeerd op basis van reële waarde en vervolgens op geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn

(in duizenden euro's)

Netto-omzet

Algemeen

Onder netto omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Verkoop van goederen

Opbrengst uit verkoop van goederen wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen die zijn overgedragen aan de koper, mits het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is

Verlenen van diensten

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties

Intercompany-transacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geelimineerd.

Kosten algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelskosten

Bij aandelenoptieregelingen voor personeel wordt - voor zover de uitoefenprijs op toekenningsmoment lager ligt dan de reële waarde van de betreffende aandelen - het verschil hiertussen (de intrinsieke waarde van een optie) op moment van toekenning direct als lonen en salarissen in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Afschrijvingen

Afschrijvingskosten vormen geen aparte regel in de winst-en-verliesrekening. Deze kosten zijn opgenomen in andere onderdelen van de winst-en-verliesrekening, te weten kostprijs omzet, .. [verder aanvullen hetgeen van toepassing is]. Voor een nadere specificatie worden verwezen naar de betreffende toelichting.

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Software wordt in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiele vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Aandeel in het resultaat van deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij NV SRO geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	31-12-2018	31-12-2017
1. Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	2 970	2.991
Andere vaste bedrijfsmiddelen	4.079	3.907
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	74	14
	<u>7 123</u>	<u>6.912</u>

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruit- betaald op materiële vaste activa	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>				
Aanschaffingswaarde	3.870	14.037	14	17.921
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-878	-10 130	-	-11.010
	<u>2.992</u>	<u>3.907</u>	<u>14</u>	<u>6.911</u>
<i>Mutaties</i>				
Investerings	-	1.112	74	1.186
Desinvesterings	-	-1.153	-	-1.153
Afschrijving desinvesterings	-	1.117	-	1.117
Afschrijvingen	-21	-874	-	-895
Extra waardeverminderingen	-	-27	-	-27
Herclassificaties	-	-2	-14	-16
	<u>-21</u>	<u>173</u>	<u>60</u>	<u>212</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>				
Aanschaffingswaarde	3.870	13.993	74	17.938
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-901	-9 914	-	-10.815
	<u>2.970</u>	<u>4.079</u>	<u>74</u>	<u>7.123</u>

(in duizenden euro's)

Afschrijvingspercentages

	%
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	3,33
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2,5-33,33
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiele vaste activa	0

Op bedrijfsterreinen wordt niet afgeschreven.

Bedrijfswaarde

Het bedrijfsgebouw aan de Soesterweg te Amersfoort, eigendom van SRO Vastgoed B.V., is recent getaxeerd op een waarde in het economisch verkeer van € 2.100.000 tegenover een boekwaarde per 31 december 2018 van € 2.121.000. Het andere bedrijfsgebouw van SRO Vastgoed B.V. aan de Neonweg is recent getaxeerd op een waarde in het economisch verkeer van € 900.000 tegenover een boekwaarde per 31 december 2018 van € 207.000

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
2. Financiële vaste activa		
Overige vorderingen	<u>435</u>	<u>461</u>

	Deel- nemingen in groepsmaat- schappijen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Overige financiële vaste activa
Stand per 1 januari 2018	830	160	460
Investerings	-	-	-25
Mutatie	-	-160	-
Dividend deelnemingen	-830	-	-
Stand per 31 december 2018	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>435</u>

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<i>Latente belastingvorderingen</i>		
Stand per 1 januari	460	479
Mutatie boekjaar	-25	-19
Stand per 31 december	<u>435</u>	<u>460</u>

(in duizenden euro's)

3. Onderhanden projecten

	31-12-2018	31-12-2017
Projectkosten	8.828	7 176
Gedeclareerde termijnen	-8.167	-7.086
Projectvoorzieningen	-203	-195
	<u>458</u>	<u>-105</u>
Projecten in uitvoering waarvan de geactiveerde kosten hoger zijn dan de gedeclareerde termijnen	1 757	978
Projecten in uitvoering waarvan de gedeclareerde termijnen hoger zijn dan de geactiveerde kosten	-1.297	-1.083
	<u>460</u>	<u>-105</u>

De winst van de onderhanden projecten is volgens de 'percentage of completion methode' verantwoord.
 Voor het bepalen van het percentage gereedheid is uitgegaan van de gerealiseerde kosten
 De daling van de kosten en de termijnen komt door een lager incidenteel project volume

4. Vorderingen

Handelsdebiteuren	2 193	1 664
Vorderingen op aandeelhouder(s)	611	2.462
Vennootschapsbelasting	205	6
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	66	-
Overige vorderingen en overlopende activa	413	366
	<u>3 488</u>	<u>4 498</u>

De vorderingen op de aandeelhouders, betreffen vorderingen op de gemeente Amersfoort en de gemeente Haarlem. Deze gemeenten zijn tevens opdrachtgever aan SRO De transacties met deze verbonden partijen vinden plaats tegen normale marktprijzen dan wel betreffen verleende subsidies.

Handelsdebiteuren

Debiteuren	2 491	2 017
Voorziening dubieuze debiteuren	-297	-353
	<u>2 194</u>	<u>1.664</u>

(in duizenden euro's)

	2018	2017
<i>Voorziening dubieuze debiteuren</i>		
Stand per 1 januari	353	230
Dotatie	169	273
Onttrekking	-5	-38
Vrijval	-220	-112
Stand per 31 december	297	353
	31-12-2018	31-12-2017
Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	250	115
Te ontvangen bedragen	163	251
	413	366

5. Liquide middelen

De NV SRO heeft een kredietfaciliteit bij de Rabobank ten bedrage van € 909.000. Naast hypothecaire zekerheid op het kantoorpand zijn ook de huurpenningen van het kantoorpand verpand aan de Rabobank en tevens de spaartegoeden tot een maximum bedrag van € 1.161.000

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

6. Groepsvermogen**Eigen vermogen**

Voor een toelichting op het aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen verwijzen wij u naar de toelichting op het eigen vermogen van de enkelvoudige balans op pagina 50 van dit rapport.

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om de winst over 2018 ad € 583 894, € 400 000 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeelde winst.

	2018	2017
Aandeel van derden in het groepsvermogen		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	116	100
Onttrekking	17	4
Stand per 31 december	133	104

7. Voorzieningen

	31-12-2018	31-12-2017
Overige voorzieningen		
Onderhoudsvoorzieningen	6 294	6 458
Personeelsregelingen	226	405
Indexatieverplichtingen pensioenen	120	120
	6.640	6 983

	Stand per 1 januari 2018	Dotatie	Onttrekking	Overige mutaties	Stand per 31 december 2018
Onderhoudsvoorzieningen	6 459	3.164	-2.994	-335	6 294
Personeelsregelingen	390	140	-294	-10	226
Indexatieverplichtingen pensioenen	120	-	-	-	120
	6.969	3.304	-3.288	-345	6 640

(in duizenden euro's)

	31-12-2018	31-12-2017
8. Kortlopende schulden		
Onderhanden projecten	1.298	1.083
Vooruitontvangen bedragen	1.000	739
Crediteuren	1.522	2.073
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	66	-
Vennootschapsbelasting	214	9
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	602	662
Schulden terzake van pensioenen	129	159
Overige schulden en overlopende passiva	2.848	1.620
	<u>7.679</u>	<u>6.345</u>

Alle schulden hebben een overwegend kortlopend karakter van aard.

Vooruitontvangen bedragen

Vooruitontvangen bedragen	907	650
Waarborgsommen	93	89
	<u>1 000</u>	<u>739</u>

Overige belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	-	40
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	522	622
Bedrijfsvereniging	75	-
Pensioenen	5	-
	<u>602</u>	<u>662</u>

Overige schulden en overlopende passiva

Vakantiegeld en -dagen	855	867
Overlopende passiva	1.993	753
	<u>2 848</u>	<u>1 620</u>

6 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2018

Gesegmenteerde informatie

Bedrijfssegmenten

	Amersfoort		Kennemerland		Overige		Totaal	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Netto-omzet	15 209	13 979	7 738	6 990	4 664	5 612	27 611	26 580
Wijzigingen in voorraden en onderhanden projecten	213	-173	375	-131	112	113	700	-190
Overige bedrijfsopbrengsten	6 418	6 245	4 767	4 534	2 649	1 731	13 835	12 510
Opbrengsten	21 840	20 051	12 880	11 393	7 425	7 456	42 146	38 900
Kosten	21 596	19 684	12 601	11 002	7 145	7 461	41 342	38 147
Bedrijfsresultaat na belasting	244	367	279	391	280	-5	804	753
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-48	-80	-45	-76	-80	-9	-174	-165
Belastinglatentie	-32	-16	-28	-24	14	20	-46	-20
Resultaat	164	271	206	291	214	6	584	568

9. Netto-omzet

Onder de netto omzet worden verantwoord: de horeca opbrengsten, huren en pachten, opbrengsten zwemactiviteiten, overige inkomsten en de in het boekjaar gemaakte kosten en de winstneming op de projecten.

De netto-omzet is in 2018 ten opzichte van 2017 met 3,9% gestegen.

10. Overige bedrijfsopbrengsten

De in rekening gebrachte exploitatiebijdragen (subsidies) van de gemeenten Amersfoort, Bunschoten, Nijkerk, Leusden, Zeist en Haarlem worden hier verantwoord. De ontvangen subsidies worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt voor zover zij betrekking hebben op het boekjaar en de tegenprestatie ook in het boekjaar is uitgevoerd.

11. Personeelskosten

	2018	2017
Lonen en salarissen	10 066	9.903
Sociale lasten	871	868
Pensioenlasten	1.228	1.156
Overige personeelskosten	5.598	4 615
	17.763	16 542

(in duizenden euro's)

Personeelsleden

Bij de groep waren gemiddeld in 2018 respectievelijk 2017 de volgende personen werkzaam in de volgende segmenten.

	2018	2017
Onderverdeeld naar:		
Bedrijfssegment Amersfoort	100,35	99,36
Bedrijfssegment Kennemerland	55,48	59,23
Bedrijfssegment Overige	60,89	60,03
	<u>216,72</u>	<u>218,62</u>

12. Afschrijvingen

	2018	2017
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	21	21
Andere vaste bedrijfsmiddelen	874	837
	<u>895</u>	<u>858</u>

13. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Vennootschapsbelasting	<u>-174</u>	<u>-165</u>
------------------------	-------------	-------------

14. Belastinglatentie

Belastinglatentie	<u>-25</u>	<u>-20</u>
-------------------	------------	------------

15. Aandeel van derden in het groepsresultaat

Aandeel derden SRO Zandvoort B.V.	-14	7
Aandeel derden SRO Zeist B.V.	-15	-
	<u>-29</u>	<u>7</u>

Accountants honoraria

Onderzoek van de jaarrekening	85	87
Andere controleopdrachten	-	6
	<u>85</u>	<u>93</u>

7 OVERIGE TOELICHTING

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden welke hieronder vermeld moeten worden.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

De jaarrekening 2017 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 17 mei 2018. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2018

8 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(voor winstbestemming)

		31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiele vaste activa	(16)	401	299
Financiële vaste activa	(17)	6 652	6.895
		<u>7 053</u>	<u>7 194</u>
Vlottende activa			
Vorderingen	(18)	478	388
Liquide middelen	(19)	9.744	8.502
		<u>10 222</u>	<u>8.890</u>
		<u>17.275</u>	<u>16.084</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal	(20)	61	61
Agio		1.964	1 964
Overige reserves		5.922	5 754
Onverdeelde winst		584	568
		<u>8.531</u>	<u>8.347</u>
Voorzieningen	(21)	68	38
Kortlopende schulden	(22)	8 676	7.699
		<u>17 275</u>	<u>16 084</u>

9 ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENINGOVER 2018

		2018	2017
Netto-omzet	(23)	4.892	4 456
Som van de bedrijfsopbrengsten		4.892	4 456
Kosten			
Kosten exploitatie en andere externe kosten	(24)	1.901	2.073
Personeelskosten	(25)	3.147	2.642
Afschrijvingen		121	115
Som van de bedrijfskosten		5 169	4.830
Bedrijfsresultaat		-277	-374
Financiele baten en lasten	(26)	68	75
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(27)	47	63
		-162	-236
Aandeel in het resultaat van deelnemingen	(28)	732	784
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		570	548
Belastinglatentie	(29)	14	20
Resultaat na belastingen		584	568

* NV SRO is vanaf boekjaar 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting

10 ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede de toelichting op de onderscheidende activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niets anders wordt vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van NV SRO.

11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	31-12-2018	31-12-2017
16. Materiële vaste activa		
Andere vaste bedrijfsmiddelen	371	299
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiele vaste activa	30	-
	<u>401</u>	<u>299</u>

	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruit- betaald op materiele vaste activa	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>			
Aanschaffingswaarde	1.554	-	1.554
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.255	-	-1.255
	<u>299</u>	<u>-</u>	<u>299</u>
<i>Mutaties</i>			
Investerings	198	30	228
Desinvesterings	-10	-	-10
Afschrijvingen	-120	-	-120
Herclassificaties	4	-	4
	<u>72</u>	<u>30</u>	<u>102</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>			
Aanschaffingswaarde	1.747	30	1.777
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.376	-	-1.376
	<u>371</u>	<u>30</u>	<u>401</u>

Afschrijvingspercentages

	%
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2,5-33,33

(in duizenden euro's)

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en
vooruitbetaald op materiele vaste activa

0

31-12-2018 31-12-2017

17. Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen
Vorderingen op groepsmaatschappijen
Overige vorderingen

5.460 5.557
1.210 1.370
-18 -32
6.652 6.895

Deel- Vorderingen
nemingen in op Overige
groepsmaat groepsmaat financiële
-schappijen -schappijen vaste activa

Stand per 1 januari 2018
Investerings
Mutatie
Aandeel resultaat onderneming waarin wordt deelgenomen
Dividend deelnemingen

5 557 1.369 -32
- - 14
- -160 -
733 - -
-830 - -

Stand per 31 december 2018

5.460 1.209 -18

31-12-2018 31-12-2017

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

SRO Bunschoten B.V. te Amersfoort
SRO Leusden B V te Amersfoort
SRO Nijkerk B.V. te Amersfoort
SRO Services B.V. te Amersfoort
SRO Vastgoed B.V te Amersfoort
SRO Amersfoort B V te Amersfoort
SRO Kennemerland B.V. te Amersfoort
SRO Zandvoort B V te Amersfoort
SRO Zeist B V te Amersfoort

221 202
-3 -4
120 44
1.344 1.283
166 301
1 289 1 396
2.190 2.231
18 4
115 100
5.460 5 557

(in duizenden euro's)

	Stand per 1 januari 2018	Resultaat boekjaar	Dividend	Stand per 31 december 2018
SRO Bunschoten B.V.	202	43	-24	221
SRO Leusden B.V.	-4	1	-	-3
SRO Nijkerk B.V.	44	77	-	120
SRO Services B.V.	1.283	189	-127	1.344
SRO Vastgoed B.V.	301	23	-157	166
SRO Amersfoort B.V.	1.396	164	-271	1.289
SRO Kennemerland B.V.	2.231	206	-251	2.190
SRO Zandvoort B.V.	4	14	-	18
SRO Zeist B.V.	100	15	-	115
	<u>5.557</u>	<u>732</u>	<u>-830</u>	<u>5.460</u>

	2018	2017
<i>Latente belastingvorderingen</i>		
Stand per 1 januari	-32	-52
Mutatie boekjaar	14	20
Stand per 31 december	<u>-18</u>	<u>-32</u>

18. Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
Een specificatie van de vorderingen volgt hieronder.		
Handelsdebiteuren	-	3
Vennootschapsbelasting	205	224
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	36	41
Overige vorderingen en overlopende activa	237	120
	<u>478</u>	<u>388</u>

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting dit jaar	47	224
Vennootschapsbelasting oudere jaren	158	-
	<u>205</u>	<u>224</u>

(in duizenden euro's)

Betreft de voorlopige aanslag van de fiscale eenheid ad € 162 en de vordering van de werkmaatschappij per ultimo boekjaar.

	31-12-2018	31-12-2017
Overige vorderingen en overlopende activa		
Overige vorderingen en overlopende activa	237	120

Overige vorderingen betreffen met name de vooruitbetaalde onderhouds- en licentie kosten van (ict) apparatuur.

19. Liquide middelen

Rekening-courant Rabobank	9.745	8 502
---------------------------	-------	-------

De NV SRO heeft een kredietfaciliteit bij de Rabobank ten bedrage van € 972.000 Naast hypothecaire zekerheid op het kantoorpand zijn ook de huurpenningen van het kantoorpand verpand aan de Rabobank en tevens de spaartegoeden tot een maximum bedrag van € 1.161 000.

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

20. Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Agio	Overige reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Stand per 1 januari 2018	61	1.964	5 754	568	8.347
Onverdeeld resultaat boekjaar	-	-	-	584	584
Verdeeld resultaat voorgaand boekjaar	-	-	568	-568	-
Betaalbaar gesteld dividend	-	-	-400	-	-400
Stand per 31 december 2018	61	1.964	5.922	584	8.531

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om van de winst over 2018 ad € 583 894, € 400 000 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeelde winst

	31-12-2018	31-12-2017
Geplaatst kapitaal		
Geplaatst en volgestort zijn 60 505 gewone aandelen nominaal € 1,00	61	61

Het geplaatst maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 225.000. De geamortiseerde kostprijs per aandeel is € 1,00. De gemeente Amersfoort en de gemeente Haarlem hebben ieder 30 252 aandelen plus de helft van 1 aandeel. Het geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt ultimo 2018 € 60.505.

	2018	2017
Overige reserves		
Stand per 1 januari	5 754	5.252
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	568	903
Betaalbaar gesteld dividend	-400	-400
Stand per 31 december	5 922	5.755

21. Voorzieningen

	31-12-2018	31-12-2017
Overige voorzieningen		
Personeelsregelingen	68	38

	Stand per 1 januari 2018	Dotatie	Onttrekking	Overige mutaties	Stand per 31 december 2018
Personeelsregelingen	38	86	-46	-10	68

(in duizenden euro's)

	31-12-2018	31-12-2017
22. Kortlopende schulden		
Vooruitontvangen bedragen	32	27
Crediteuren	864	1 140
Schulden aan groepsmaatschappijen	7.181	5 850
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	117	146
Schulden terzake van pensioenen	-	27
Overige schulden en overlopende passiva	482	509
	<u>8.676</u>	<u>7 699</u>

De post Schulden aan groepsmaatschappijen heeft betrekking op het gecentraliseerde betalingsverkeer van alle werkmaatschappijen dat loopt over de NV SRO

De post Overige schulden en overlopende passiva bevat met name nog te ontvangen facturen inzake kosten voor licenties, automatisering, advies en accountant alsmede de reservering voor vakantiedagen en -geld

Overige schulden en overlopende passiva

Vakantiegeld en -dagen	173	219
Overlopende passiva	309	290
	<u>482</u>	<u>509</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

Voorwaardelijke verplichtingen

Fiscale eenheid

De vennootschap maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting van NV SRO; op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

De fiscale eenheid bestaat uit.

- SRO Bunschoten B.V. te Amersfoort
- SRO Leusden B.V. te Amersfoort
- SRO Nijkerk B.V. te Amersfoort
- SRO Services B.V. te Amersfoort
- SRO Vastgoed B.V. te Amersfoort
- SRO Amersfoort B.V. te Amersfoort
- SRO Kennemerland B.V. te Amersfoort
- SRO Zandvoort B.V. te Amersfoort

SRO Zandvoort maakt alleen deel uit van de fiscale eenheid voor de omzetbelasting

12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2018

23. Netto-omzet

Onder de netto omzet worden verantwoord de projectopbrengsten en de diensten aan andere groepsmaatschappijen.

De netto-omzet is in 2018 ten opzichte van 2017 met 9,8% gestegen

24. Kosten exploitatie en andere externe kosten

Hier worden de kosten verantwoord van de uitbestede werkzaamheden zoals. huren, energie, inkoop materialen, verzekeringen, belastingen en heffingen.

	2018	2017
25. Personeelskosten		
Lonen en salarissen	1.751	1 875
Sociale lasten	109	111
Pensioenlasten	244	242
Overige personeelskosten	1.043	414
	3 147	2 642

Bezoldiging van (voormalige) bestuurders en commissarissen

De bezoldiging aan (voormalige) bestuurders (inclusief pensioenpremies) over 2018 bedraagt € 311 472 (2017: € 301.786) en aan commissarissen € 43.750 (2017: € 38 545).

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2018 waren 25,96 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2017: 27,55).

26. Financiële baten en lasten

Deze post heeft betrekking op de rentevergoeding door de bankier aan de vennootschap.

27. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Vennootschapsbelasting	47	63

28. Aandeel in het resultaat van deelnemingen

	2018	2017
Aandeel resultaat SRO Bunschoten B V	43	24
Aandeel resultaat SRO Leusden B V	1	-22
Aandeel resultaat SRO Nijkerk B.V.	77	-58
Aandeel resultaat SRO Services B V.	189	128
Aandeel resultaat SRO Vastgoed B V.	23	157
Aandeel resultaat SRO Amersfoort B.V.	164	271
Aandeel resultaat SRO Kennemerland B.V.	206	291
Aandeel resultaat SRO Zandvoort B.V.	14	-7
Aandeel resultaat SRO Zeist B.V	15	-
	<u>732</u>	<u>784</u>

29. Belastinglatentie

Belastinglatentie	<u>14</u>	<u>20</u>
-------------------	-----------	-----------

SRO is met ingang van 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De bedrijfseconomische en fiscale boekwaarde wijken af van elkaar. In 2016 is de vorming van de actieve belastinglatentie verantwoord en in de volgende jaren de mutatie op deze latentie

Transacties met verbonden partijen

Accountantshonoraria

Met ingang van het boekjaar 2016 verricht BDO Audit & Assurance B V. het onderzoek naar de jaarrekening. De in het boekjaar ontvangen facturen voor de externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijn als volgt.

Onderzoek van de jaarrekening	85	87
Andere controleopdrachten	-	6
	<u>85</u>	<u>93</u>

Op fiscaal terrein wordt ondersteuning verleend door EY belasting adviseurs, deze vergoeding is niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 Statutaire regeling winstbestemming

De winstbestemming vindt plaats in overeenstemming met artikel 21 van de statuten. Daarin wordt bepaald dat de winst, zoals die blijkt uit de vastgestelde winst-en-verliesrekening, geheel ter beschikking staat van de aandeelhouders.

2 Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

De jaarrekening 2017 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 17 mei 2018. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders van N.V. Sport, Recreatie en onderwijsvoorzieningen (SRO)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van N.V. Sport, Recreatie en Sportvoorzieningen (SRO) (hierna: N.V. SRO) te Amersfoort gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. SRO op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. SRO zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 30 april 2019

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

R.W.A. Eradus RA
